

2013

Utekontakten i Tromsø

-med ungdom i bevegelse

ÅRSRAPPORT UTEKONTAKTEN

Tromsø kommune

Innhold

1. INNLEDNING: UTEKONTAKTEN I 2013	Side 2
2. VEIER INN TIL UTEKONTAKTENS TILBUD	Side 3
3. FELTARBEID	Side 4
<ul style="list-style-type: none">• Feltarbeid som utgangspunkt for oppfølgingsarbeid• Feltarbeid i sentrum• Oppsøkende feltarbeid på skoler	
4. OPPFØLGING	Side 7
<ul style="list-style-type: none">• Tiltak og tetthet i oppfølgingen• Timebruk og frekvens i tett oppfølging• Samarbeid• Tema i oppfølgingen, kompleksitet i problemstillinger• Psykisk helseproblematikk• Rus• Familie og omsorgsproblematikk• Skole og unge utenfor arbeidsliv	
5. GRUPPER	Side 14
<ul style="list-style-type: none">• Klatring• Stua tirsdag og torsdag• Aktivitetsgruppa Alfheim• Gatemegling• ATG• Ferieaktivitet	
6. BEHOV I MÅLGRUPPA OG ARBEID FRAMOVER	Side 17
7. SAMMENDRAG TALL FRA UTEKONTAKTEN 2013	Side 20
<ul style="list-style-type: none">• Utekontaktens brukergruppe• Hvor er kontakten etablert• Feltarbeid• Problemstillinger hos målgruppa	

1. INNLEDNING: UTEKONTAKTEN I 2013

Året 2013 feiret Utekontakten 40 år siden opprettelsen, den gang som et samarbeidstiltak mellom Kommunen, Fylket og UNN (BUP, VPP). I dag driftes tjenesten som en kommunal avdeling, under Rus – og Psykiatrienheten.

Utekontakten i Tromsø bruker oppsøkende sosialt arbeid som metode. Målsettingen er å nå risikoutsatte unge i aldersgruppen 13- 23 år med forebyggende innsatser og individuell oppfølging. Utekontakten er et frivillig lavterskeltilbud uten ventelister eller krav om henvisning. Tjenesten er bare en telefon, en tekstmelding, et besøk eller et treff på gata unna. Viktige prinsipper som etterstrebes i tillegg til frivilligheten er respekt og likeverd. Utekontakten jobbet i 2013 med **281** enkeltungdom. Av dem fikk 143 sosialfaglig oppfølging, og 138 var i en tidlig fase med kontaktskapende arbeid og relasjonsbygging.

Den mest omfattende problemstillingen i individuell oppfølging er psykisk helse, oftest i kombinasjon med andre problemstillinger. Utekontakten registrerer økt behov for psykisk helse- tjenester i kommunen og det har vært ønsket nye typer tiltak fra avdelingen. Året har vært preget av implementering av vedtaksbaserte tjenester samtidig som en jobber med å opprettholde kapasiteten og fleksibiliteten i det sosialt oppsøkende arbeidet for dem som ingen ennå har fanget opp. For å nå disse unge må vi ha et bredt nedslagsfelt. Om man inkluderer kontaktetablering og informasjonsarbeid med ungdom som per 2013 var registrert som anonyme i tjenestens statistikk, ser vi at 548 ungdommer i målgruppa var i kontakt med Utekontakten i 2013. For ca 50 % av de ungdommene som mottar tett oppfølging, målt etter frekvens og/ eller timeantall, er kontakten etablert gjennom det oppsøkende arbeidet.

UTEKONTAKTENS BRUKERGRUPPE I 2013						
(Ekskl. anonyme)						
N= 281						
Kategori/kjønn/alder	Antall	Jenter	Gutter	Under 18	Over 18	Nye
Tidlig eller ikke formalisert kontakt	138	68	70	95	43	99
Valgte å ta imot oppfølgingstilbud	143	80	63	67	76	67

Tabell 1 – Utekontaktens brukergruppe

De 8 ansatte på Utekontakten er tverrfaglig sammensatt, med sosialfaglige, pedagogiske og samfunnsvitenskapelige utdanninger. Faglig utviklingsarbeid og dialog med relevante fagmiljøer er med på å kvalitetssikre arbeidet. Løpet av 2013 har to medarbeidere deltatt på videreutdanning innen vårt spesialfelt, Sosialt Oppsøkende Ungdomsarbeid (Høgskolen i Oslo). Utekontakten har og startet opp en veiledet kartlegging av rusproblematikken i

målgruppa etter SAT metodikk som ferdigstilles i 2014 (Ko-Rus Oslo). Videre har enkeltansatte vært med-forfatter i en nasjonal veileder om oppsøkende arbeid i skolen, vært bidragsyttere til formidlingsarbeid med Ungdomsblick prosjektet ved UiT – Tromsø arktiske Universitet og deltatt i et nasjonalt faglig fellesskap av oppsøkende tjenester, LOSU, som regions-representant for Nordland, Troms og Finnmark. Utekontakten har videre deltatt i et pilotprosjekt for utvikling av registreringsverktøy for oppsøkende tjenester (ved Ko– Rus Oslo).

2. VEIER INN TIL UTEKONTAKTENS TILBUD

Utekontaktens sosialt oppsøkende arbeid med risikoutsatt ungdom kan forenklet beskrives gjennom ulike faser, fra innledende informasjonsarbeid, kontaktetablering og relasjonsbygging til tiltak og sikkerhetsnett over tid (Se blant andre Erdal 2006 og LOSU 2012). I praksis går noen unge rett inn i ulike typer oppfølging og -/ eller lavterskel tilbud. Utekontakten har ingen ventelister.

Nye henvendelser tas tak i umiddelbart, med innledende kartleggingssamtaler og etablering av kontaktperson. Andre har behov for en periode med relasjonsbygging og forberedelse til endring, muliggjort gjennom oppsøkende arbeid og lavterskel aktiviteter. Kontakten er frivillig for ungdom. Unge kan så lenge de er innenfor aldersgruppa alltid komme tilbake for hjelp i forhold til nye behov, veiledning og positiv kontakt med voksne.

Tabell 2 viser at Utekontakten kontakt med 166 nye enkeltungdom mellom 13 og 23 år i 2013. Kontaktetableringen med unge skjer gjennom ulike kanaler. 63 av disse fikk kontakt med oss gjennom oppsøkende feltarbeid i sentrum og på utvalgte skoler. 64 via lavterskel aktiviteter og gruppetilbud og 39 via samarbeidsparter, tildelingskontor og foreldre.

		Hvor er kontakten etablert som har ledet til individuell oppfølging i 2013?				
N= 281		NYE AV ÅRET	ØVRIGE	TOTALT	Ledet til oppfølging i løpet av 2013	
					NYE	TOTALT
Antall enkeltungdom		166	115	281	67	143
KONTAKTETABLERING	Oppsøkende feltarbeid	63	59	122	12	53
	Henvendelse fra samarbeidspart	26	15	41	24	36
	Åpen stue med venner	34	10	44	8	14
	Tirsdagsklatring	19	8	27	3	4
	Gatemebling	8	1	9	6	6
	Tildelte tjenester	2	5	7	2	6
	Henvendelser fra foreldre	11	5	16	9	14
	Jentegruppe/ TTT/ Alfheimgruppa, Skrivestart, Ungdomsblick	3	12	15	3	10

Tabell 2 – Etablert kontakt har ledet til individuell oppfølging

En del av de nye var fortsatt i en tidlig fase av kontakt og har ikke kommet i gang med individuell oppfølging før våren 2014. Utekontaktens mest sentrale kilde til totalt 143 aktive oppfølgingsaker, nye og allerede etablerte, er det oppsøkende feltarbeidet med 53 ungdom i 2013. Sammenhenger mellom det oppsøkende og oppfølgende arbeidet er godt beskrevet i faglitteratur (Se for eksempel Erdal 2006 og Pedersen 2011).

3. FELTARBEID

Feltarbeid som utgangspunkt for oppfølgingsarbeid

Utekontakten er den eneste sosialfaglige aktøren som har en systematisk tilstedeværelse i ungdomsmiljøer med og uten rus i Tromsø sentrum gjennom hele året. Det jobbes alltid i team på to ansatte, og arbeidet dokumenteres etter gjeldende forskrifter i eget registreringssystem (SOMA).

	Feltarbeid i 2013	
Oppsøkende i 2013	Antall økter	Antall faglig relevante treff ute med unge i målgruppa
Dagspatrolje (1 ½-3 t.)	73	375
Kveldspatrolje (1 ½ - 2 t.)	38	350
Dag og Natt (4-5 t.)	6	62
Skolefelting (2 - 3t)	30	185
Totalt	147	760

Tabell 3a – Feltarbeid 2013

Målsetninger med det oppsøkende feltarbeidet er blant annet:

- Å være i dialog med ulike ungdomsmiljøer
- Etablere kontakt og tillitsforhold til utsatte grupper
- Kartlegge og skape forstående kunnskap om risikomiljøer
- Komme i posisjon til å skape endring igjennom oppfølging av ungdom som ikke har etablert kontakt med det ordinære hjelpeapparatet, eller som trenger et lavterskel sosialfaglig supplement til det øvrige. (NOU 1980:12 og LOSU 2012)

Totalt jobbet Utekontakten i Tromsø med 148 enkeltungdommer gjennom oppsøkende feltarbeid dette året. Enkelte ble jobbet med mer intensivt ute. 34 hadde kontakt ute med Utekontakten mer enn 5 ganger dette året, hvorav 13 av dem hadde kontakt med Utekontakten mellom 10 og 27 ganger. Tabellen nedenfor viser hvilke aldersgrupper Utekontakten har møtt og hvor mange av dem vi møter som er under oppfølging.

Hvem har Utekontakten møtt i feltarbeid i 2013						
Treff/ møter i feltarbeid i 2013, fordelt på alder og brukerstatus (SOMA s. 5/9)						
	13-15 år	16-18 år	19-23 år	23< år	Uoppgitt	Total
Kontakt	18	101	70	11	0	200
Oppfølging	22	237	273	26	2	560
Total	40	338	343	37	2	760

Tabell 3b – hvem har Utekontakten møtt i feltarbeid 2013

I tråd med ovennevnte mål møter Utekontakten mange unge i Tromsø som bærer på udekkede behov. I mange tilfeller gjelder dette problemstillinger som har utviklet seg over år. Ulike forhold kan ligge til grunn for at den enkeltes problemstillinger er uavklart når ungdom og Utekontakten etablerer kontakt. Noen forteller om tiltak som ikke har fungert. Andre presenterer at de opplever det som utfordrende å skulle si ifra til en voksen, eller å skulle ta tak i problemene. Enkelte kan ha negative erfaringer med voksne i oppveksten og har trukket seg unna forsøk på tiltak. Gjennom det oppsøkende arbeidet får ungdommen mulighet til å bruke tid til å bygge opp tillit og indre motivasjon til endringer i sitt liv.

87 av de 148 vi hadde kontakt med gjennom det oppsøkende arbeidet i 2013 valgte å også benytte seg av andre tiltak ved Utekontakten:

- 59 besøkte åpen stue i Utekontaktens lokaler og/ eller lavterskel klatretilbud i tilknytning til dette.
- 27 deltok i selektive gruppetiltak som for eksempel Arbeidstreningsgruppe og Gatemeglingsveksted.
- 49 mottok i tillegg tett individuell oppfølging i form av utstrakt samarbeid og koordinering av tjenester samt individuelle (endringsfokuserte) samtaler.
- Ved en gjennomgang av de 74 sakene hvor det er registrert tette oppfølging fra Utekontakten målt ut ifra høyt antall timer eller høyt antall ganger ser vi at om lag 50% er rekruttert gjennom det oppsøkende arbeidet. 38 av 74 er rekruttert gjennom oppsøkende arbeid, hvorav 13 fra skolefelting og 25 fra oppsøkende arbeid i sentrumsmiljø.

Feltarbeid i sentrum

Utekontakten erfarer i 2013 at området mellom Tempohjørnet ("Plaza") og Burger King fortsatt er en viktig sosial møteplass for ungdom. Utekontakten møter her et bredt nettverk av ungdom som bruker sentrum fast til værested, fortrinnsvis fra klokken 14 og utover ettermiddagstid. Arenaen er kompleks, med ulike aldersgrupper og ulike grupper unge representert. Det foregår omsetting og bruk av legal og illegal rus. Ungdom har i 2013 presentert det som et problem at de møtes av andres hasjbruk i både skolehverdag (vgs) og fritid (se SAT- rapport(2014), Utekontakten i Tromsø) . Ved spesielle arrangementer og tilstelninger som natt til 1. mai er Utekontakten ute med ett eller flere oppsøkende team der ungdom møtes. Tromsø har også fått en ny offentlig oppsøker arena, med åpningen av Jekta

og K1 senteret. Utekontakten ser behov for økt prioritering av oppsøkende virksomhet også her.

Utekontakten har et særlig fokus på tidlig intervensjon, i forhold til ung ungdom som dukker opp på arenaer hvor vi kjenner til at de kan eksponeres for kriminalitet, vold og rus. Ofte viser det seg at disse yngste har flere tunge tiltak inne fra før, men befinner seg likevel daglig og over tid på arenaer hvor de potensielt eksponeres for risiko. Utekontakten kontakter all ungdom som oppholder seg over tid i sentrum med informasjonsarbeid, og kartlegger åpent ungdomsmiljøet i sentrum, med omtanke for hvordan disse ungdommene har det. Ved aktivt relasjonsarbeid forsøker Utekontakten å fange opp de unges egen opplevelse av sin situasjon. Ved bekymring vurderer Utekontakten fortløpende relevante tiltak i tråd med gjeldende lovverk og faglig forsvarlighet.

Eksempel på hvordan kontakt etablert i oppsøkende arbeid i sentrum har ledet til oppfølging i 2013:

Kontakt med gutt 15 år ble etablert gjennom flere treff under oppsøkende på gata. I samtaler ute presenterer gutten en vanskelig oppvekst med store konflikter i hjemmet. Barneverntjenesten er inne med hjelpetiltak. Gutten stikker av hjemmefra og tar opp konflikter, vold og rus i hjemmet både til barnevern og politiet gjentatte ganger. Gutten er også utsatt for overgrep utenfor hjemmet. Han presenterer at han ikke føler seg hørt og trodd. Han blir plassert i kortere perioder på institusjon og deretter tilbakeført hjem. Utekontakten observerer den sårbare gutten i et belastet miljø i sentrum. Gjentatte ganger når gutten er i krise oppsøker han Utekontakten og får hjelp til å få kontaktet barneverntjenesten. I tillegg blir skriftlig bekymringsmelding sendt basert på all kontakt og observasjoner. Utekontakten følger gutten i møter. (Eksemplet er anonymisert)

Oppsøkende feltarbeid på skoler

De siste syv årene har Utekontakten drevet oppsøkende arbeid på flere ungdoms- og videregående skoler i Tromsø. Dette har bidratt til å utvide vår kontaktflate og arbeidet har en supplerende funksjon til vårt sentrumsarbeid. Foruten mer tradisjonelt oppsøkende arbeid i skolegården og i skolens korridorer og oppholdsrom, driver vi individuell rådgivning og Gatemeglingsgrupper på skolene.

Videre driver våre feltarbeidere rådgivning og erfaringsutveksling med lærere på ungdomsskolene gjennom veletablerte samarbeidsfora. Vår begrunnelse for å starte oppsøkende arbeid på skolene var et ønske om å nå en yngre målgruppe, og strategien vår ble å etablere kontakt med disse på skolen. Videre ønsket vi å få satt i gang en målrettet oppfølging i samarbeid med skole og andre instanser, slik at vi kunne forebygge at unge søker mot sentrum og får fotfeste i mer belastede og risikoutsatte miljøer. Utekontakten har i skoleåret 2013/2014 prioritert å jobbe oppsøkende på to ungdomsskoler hver onsdag. I tillegg har vi vært på alle videregående skoler og hatt stand i sep- okt.

Eksempel på kontakt etablert i oppsøkende arbeid i skolearenaen som har ledet til oppfølging i 2013:

Jenta 19 år har først truffet Utekontakten på stand på skolen. Kommer sammen med venninne første gang til Utekontaktens lavterskel stuetilbud. Kommer raskt i kontakt med en medarbeider og kommer til flere samtaler og kartlegges. Kompleks og tung problematikk med både psykiske og somatiske plager. Traumatisk stress- diagnose med bakgrunn i alvorlig vold og overgrep som barn. Store problemer med manglende tilpasninger og mistriksel på skolen samt ingen fritidsaktiviteter og lite sosial omgang. Hadde tidligere tilbud hos BUP men dette er nå avsluttet. Ingen annet hjelpeapparat inne. Jenta har i dag koordinatør hos Utekontakten som har jobber med individuell plan, har fått på plass psykiatrisk behandlingstilbud og miljøtjeneste i hjemmet. Habiliteringstjenesten har vært inne ift utredning samt tilrettelegging på skole. Jenta deltar nå hver uke på ulike lavterskel arenaer i regi av Utekontakten. Utekontakten jobber med å få på plass en støttekontakt. I tillegg kommer jenta til ukentlige samtaler på Utekontakten. (Eksemplet er anonymisert)

Eksempel på kontakt etablert i oppsøkende arbeid i skolearenaen som har ledet til oppfølging i 2013:

Kontaktetablering skjer første gang på en informasjons- stand om Utekontakten på den videregående skolen jente 16 år akkurat har begynt på. Hun mottar informasjon om Utekontaktens virksomhet som hun forteller er treffende ift. egne problemstillinger. Hun presenterer lavt selvbilde, spiseforstyrrelser, nedstemthet og bekymringer nære familiemedlemmer. Jenta ber om å få snakke mer med medarbeider på stand allerede første gang. Hun begynner å bruke Utekontakten ukentlig til faste samtaler, som sosial arena på «stua» før klatring samt deltar fast på klatringen. Hun får hjelp til å komme i kontakt med BUP samt at det etableres et samarbeid med foreldre. Jenta bringer også med venner hun er bekymret for til Utekontakten. (Eksemplet er anonymisert)

4. OPPFØLGING

Når kontaktperson er etablert og ungdommen ønsker et samarbeid, bygges relasjonen videre. Det vektlegges å få fram den unges egen opplevelse av situasjonen i tillegg til faglig vurdering av behov/ risikoområder og ressurser. Typiske tiltak er refleksjon, motivering og støtte i samtaler, praktisk støtte, sosial trening, samarbeid, koordinering og formidling til rett instans parallelt med langvarig tilstedeværelse som den unges tillitsperson. Alt gjennomført med stor grad av oppsøkende arbeid og fleksibilitet. Noen trenger Utekontakten i en kort periode og noen følges opp over flere år. Noen trenger å få opprettet en ansvarsgruppe og individuell plan, og noen trenger bare en trygg voksen å snakke med i blant. Egne lav-terskel gruppetiltak - og arenaer brukes også til målrettet jobbing med den enkelte. Ett eksempel på dette kan være sosial angstproblematikk som aktivt jobbes med i gruppearenaer som tirsdagsklatring og i stuetider. Ett annet er arbeid med ungdommens egenrefleksjon omkring erfaringer og valg i for eksempel konflikthåndteringsverkstedene.

Tett oppfølging ved Utekontakten kan kjennetegnes ved kompleksitet og/ eller alvorlighetsgrad i problemstillinger det jobbes med gjennom tett relasjon og kombinasjon av ulike tiltak. Frekvens og antall timer i oppfølging kan supplere bildet. Noen velger å bruke Utekontakten mer uforpliktende, eller det kan ta tid med relasjonsbygging og samtaler ute

før ungdommen tar valget. Målrettede samtaler skjer slik i møter med ungdom også i uformelle fora og utenfor eller forut for at ungdommen får en slik oppfølgings status.

Eksempel på ungdom som er fulgt opp over tid:

” Jenta møter utekontakten første gang på oppsøkende på skole/sentrum når hun er 14 år. Det var rapportert om en mengde bråk, atferd og store tiltak rundt henne. Utekontakten brukte 3 år på relasjonsbygging og ikke formaliserte former for veiledning og kontakt i sentrum. Når jenta gikk første år på vgs. tok hun kontakt med Utekontakten; Gråt, fortalte om rus, overgrep, vold fra far mot henne og mor. I følge saksmappa og jenta hadde Barneverntjeneste og BUP kjennskap til overgrep og vold i hjemmet men hadde ikke jobbet med dette. Hun ble henlagt av barneverntjenesten og avsluttet av BUP når hun var 17 år, uten at det hadde vært møte mellom disse. Utekontakten fikk saken gjenåpnet og støttekontakt tiltak satt i gang igjen. Gjennom nært samarbeid med skolen holdt kontakten jenta på skole, men alkohol og hasjbruk økte og etter fylte 18 år var hun ut og inn på glattcelle i helgene. U18, Utekontakten, SMS og Barneverntjenesten får jenta med på en frivillig anbringelse på rusinstitusjon. Utekontakten og leder ved U18 har oppfølging i 3 år og deltar i ansvarsgruppemøter. Den tette relasjon til jenta vurderes som avgjørende i forhold til gjennomføring av opphold. Utekontakten har i 2013 ettervern, selv om jenta har valgt å bosette seg i en annen landsdel. Dette forgår via telefon og besøk fra jenta, samt oppfølgingsavtaler. Jenta bor nå i egen bolig, er i 50 % jobb. Hun presenterer fortsatt perioder hvor hun, pga. lite rusfritt nettverk, overveier å begynne å ruse seg igjen, men da tar hun kontakt med U18 eller Utekontakten. (Eksemplet er anonymisert)

Tiltak og tetthet i oppfølgingen

Innhold og tetthet i oppfølging ved Utekontakten varierer med de unges ulike behov. I en typisk Utekontakt sak har vi hatt perioder med svært tett oppfølging hvor tiltak jobbes på plass, etterfulgt av lettere kontakt hvor man følger opp at tiltak virker. I noen tilfeller presenterer ungdommen nye behov etter en stund. Andre ganger deltar han eller hun i en lavterskel aktivitet. -Kanskje for å luften problemstillinger eller fortelle om hvordan det går til ansatte de har fått en god relasjon med. Imens har oppsøkeren fått rom til å komme i gang med nye saker i ungdomsmiljø temaet er i kontakt med. I tillegg har Utekontakten flere saker hvor ungdommen har langvarig, stabilt behov for sammensatte tjenester, og hvor tettheten holdes stabil over hele året. En sentral del av Utekontaktens oppfølgingsarbeid handler om å formidle kontakt, delta i ulike former for samarbeid og i mange tilfeller drive varierende grad av koordineringsinnsatser omkring den enkelte ungdom.

97 ungdom under oppfølging mottok i løpet av 2013 en kombinasjon av tre eller flere av de 13 nedenfor nevnte typene tiltak. For eksempel samtaler, deltagelse i en lavterskel gruppeaktivitet for sosial trening og deltagelse i samarbeidsmøter. Et annet eksempel kan være aktivt oppsøkende arbeid i møte med ungdommen i sitt utemiljø i sentrum, rekruttering til Arbeidstreningssgruppa fra manglende dagtilbud og individuelle samtaler omkring ulike problemstillinger og valg den unge står ovenfor i sitt liv. 36 av dem mottok en kombinasjon av 4-5 ulike typer tiltak i løpet av året, og av disse mottok 27 unge hele 6-10 ulike typer tiltak i kombinasjon:

- 92 ungdom mottok i 2013 flere innendørs **oppfølgingsamtaler** med Utekontakten
- 51 ble **jobbet aktivt med ute i feltarbeid** på ungdoms egne arenaer
- 11 hadde plass i løpet av året i **Arbeidstreningsgruppa**
- 8 mottok oppfølging i form av **hjemmebesøk**
- 38 ble jobbet med i forhold til **sosial trening og inkluderingsarbeid** i fritidsarenaer
- 33 besøkte den åpne ukentlige **tirsdagskltringen** i kombinasjon med annen oppfølging
- 38 deltok i Utekontaktens **aktiviteter i ferietid**
- 33 ble jobbet med i **grupper**, (28 v Gatemegling/ konflikthåndtering el.5 på Alfheim)
- 59 **deltok på Utekontaktens lavterskel kveldsarena «Stua»**, tirsdag og/ eller torsdager
- Utekontakten deltok som 37 ungdommers kontakt/tillitspersoner ved **tverrfaglige møter**
- Utekontakten utførte **koordineringsoppgaver** i forhold til 19 enkeltungdommer og hadde koordinatoransvar og-/ eller deltok i organisering omkring ansvarsgruppe/ Individuell plan i forhold til 8 av dem
- Det ble i 2013 **samarbeidet med eller gitt veiledning til foreldrene** til 16 ungdommer.
- Det ble **samarbeidet med tjenester for psykisk helseproblematikk** (BUP, VPP og RVTs) i forhold til 28 enkeltungdom.

Timebruk og frekvens i tett oppfølging

Tett oppfølging kan og måles etter antall timer brukt i møte med ungdommen og/ eller hyppighet i antall ganger møtt i løpet av året. 74 av Utekontaktens 143 oppfølgingsungdom mottok tett oppfølging hadde et høyt timebruk og/ eller hyppig kontakt med oppfølgingsperson ved Utekontakten. Enkelte er representert i topp på begge mål. Det skiller på antall ganger og timebruk, da tett oppfølging også kan handle om korte samtaler eller andre former for oppfølging der hver enkelthendelse ikke tar lang tid men skjer fra hyppig over lengre eller kortere perioder. Aktivitet er registret i etterkant og dreier seg derfor om reell kontakt. Ikke møtt eller tildelte timer som ikke fører til kontakt er derfor ikke med i tall nedenfor:

Høyest antall timer i 2013 (52 enkeltungdommer)

- 11 ungdommer har hatt en registrert oppfølging fra Utekontakten med en gjennomsnittlig timebruk på 1,6- 4,5 timer pr uke i løpet av året/halvåret
- 28 ungdommer har hatt en registrert oppfølging fra Utekontakten med en gjennomsnittlig timebruk på 0,8- 1,5 timer pr uke i løpet av året år/halvåret
- 13 ungdommer har hatt en registrert oppfølging fra Utekontakten med en gjennomsnittlig timebruk på 0,4- 0.8 timer pr uke i løpet av året/halvåret.

Høyest antall ganger i 2013 (66 enkeltungdommer)

- 9 ungdommer har hatt kontakt med UK gjennomsnittlig 2 ganger pr uke på hhv hel- og halvårsbasis
- 15 ungdommer har hatt kontakt med UK gjennomsnittlig 1-2 ganger pr uke på hhv hel- og halvårsbasis
- 20 ungdommer har hatt kontakt med UK 3-4 ganger pr måned på hhv hel- og halvårsbasis
- 22 ungdommer har hatt kontakt med UK 1-2 ganger pr måned på hhv hel- og halvårsbasis

Samarbeid

I 2013 hadde Utekontakten samlet 295 henvendelser til/fra ulike samarbeidspartnere. Utekontakten samarbeidet omkring oppfølgingssaker med følgende instanser i 2013: Barneverntjenesten v/ ulike saksbehandlere og Næromsorg, Forebyggende Helsetjenester, Politiets forebyggende gruppe U18, Sosial Medisinsk Senter, foreldre, fosterforeldre, Psykisk Helsetjeneste, Miljøtjenesten, Spesialisthelsetjeneste (fastlege, BUP), TAFU, NAV, RVTS, Flyktingetjeneste/-mottak, Bymisjonen (Tusj), Gatemegling (Røde Kors), flere skoler, Gatejuristen, Tannhelsetjeneste, Boligkontoret, Oppfølgingstjenesten, Fontenehuset, RIO. I tillegg deltok Utekontakten i flere tverrfaglige samarbeidsorgan på ledelsesnivå.

Taushetsplikten og opplysningsplikten reguleres av forvaltningsloven § 13 og lov om barneverntjenester § 6-7. Forvaltningen av dette er beskrevet i Veileder for Oppsøkende sosialt ungdomsarbeid (LOSU 2012): «Fordi kommunale oppsøkende tjenester er knyttet til det kommunale hjelpeapparatet, er den vanligste praktiseringen av taushetspliktbestemmelsene den samme som for ansatte i sosialtjenesten for øvrig. Taushetsplikt overfor foreldre er et område hvor lovverket krever bruk av skjønn. Den oppsøkende tjenesten har taushetsplikt overfor foresatte til ungdom over 15 år. Taushetsplikten gjelder ikke livsviktig informasjon eller informasjon om ungdommens oppholdssted.» Ved behov for bekymringsmelding til Barneverntjenesten inviteres alltid ungdommen selv inn for innspill og refleksjon, så sant ikke liv og helse står på spill.

Tema i oppfølgingen, kompleksitet i problemstillinger

Av de ungdommene som er registrert under oppfølging hos Utekontakten i 2013 presenterer de fleste mer enn én problemstilling. Presenterte og/ eller observerte problemstillinger kan legges inn under hoved- overskriftene **familie/nettverk, rus, bolig, skole, arbeid, økonomi, barnevern, vold, kriminalitet, spill/nettbruk og psykisk helse:**

Tabell 4	Problemstillinger hos målgruppa					
	Mange ungdom er representert med flere problemstillinger					
N= 278/ N= 143	Presentert og/ eller observert N= 278	Av dem ble fulgt opp i 2013 N=143				
		Total	Jenter	Gutter	<18	>18
Psykiske helseproblemer	89	78	51	27	31	47
Familie	53	47	30	17	20	27
Barnevern	39	34	20	14	20	14
Bekymring nettverk	28	25	9	16	12	23
Rusproblematikk	42	37	13	24	13	24
Vold	21	22	6	15	6	15
Kriminalitet	11	11	1	10	3	8
Skole	82	58	32	26	30	28
Arbeid	33	30	13	17	4	26
Bolig	14	14	10	4	2	12
Økonomi	11	11	7	4	1	10

Tabell 4 – Problemstillinger hos målgruppa

Psykisk helse problematikk

Psykisk helse presenteres svært ofte som en problemstilling ved Utekontakten, og ofte i kombinasjon med andre problemstillinger. Hos 89 enkeltungdom, 57 jenter og 32 gutter er det jobbet med, presentert og/eller observert problemstillinger knyttet til dette området. Problemstillinger som presenteres under denne kategorien er blant annet selvskading, overgrep, traumer, mobbing, spiseforstyrrelser, angst og/ eller depresjonsrelatert, selvmordsfare, lavt selvbilde og sosial tilbaketrekning. 78 av de 143 ungdommene som mottok oppfølging ved Utekontakten i 2013 hadde en eller annen grad av psykisk helseproblematikk, basert på ungdommens egen presentasjon og/ eller faglig vurdering ved kontaktperson. I 28 av sakene ble det samarbeidet med psykolog/ behandler ved BUP/ VPP/ RVTS.

Hos ungdom med psykisk helseproblematikk som rekrutteres til oppfølging gjennom det oppsøkende arbeidet, lavterskel aktivitet og/ eller gjennom unges egne nettverk finner Utekontakten ofte at den unge sitter helt utenfor fungerende hjelpetilbud og med tung tilleggsproblematikk. Eksempler på dette har blant annet vært utilstrekkelige omsorgssituasjoner, selvmedisinering med rus, risikofylt sosialt nettverk og/ eller at det har manglet grunnleggende bolig, økonomi til livsopphold. Arbeidet rundt dette er ressurskrevende, komplekst og krever en høy grad av fleksibilitet. Mange har behov for hyppig kontakt, relasjonsbygging, inngående kartleggingsamtaler hvor opplevelser og vansker kanskje presenteres for første gang. Utekontakten motiverer til endring og jobber aktivt med unge som har bruk for et tilbud med lav terskel. Det krever også et utstrakt samarbeid med øvrig hjelpeapparat og /eller aktivere aktuelt hjelpeapparat. Ofte tar

Utekontakten på seg oppgaven som koordinator i slike saker og innkaller til samarbeidsmøter mv.

Hos langt flere av de unge som ble henvist til Utekontakten fra foreldre, BUP eller andre samarbeidsparter var mange av de grunnleggende trygghetsskapende rammene på plass i form av flere ressurser i familienettverk, fast oppfølging fra spesialisthelsetjeneste, bolig og/ eller økonomi. I flere av disse sakene krevde arbeid med sosial angst og tilbaketrekning at man i større grad enn tidligere år reiste ut på hjemmebesøk samt sosial trening på ulike arenaer. Noen av disse ungdommene er tildelt oppfølging fra Utekontakten på vedtak fra Tildelingskontoret med et bestemt antall timer pr uke.

Rus

Utekontakten hadde kontakt med 42 ungdommer i 2013 hvor rus var en fremtredende bekymring. Av disse gjaldt bekymringen i 32 av tilfellene den unges egne rusbruk, mens i de 10 har bekymringen handlet om rusbruk hos den unges foreldre (3) eller i det sentrale vennenettverk (7). Alkohol og hasj er de rusmidlene Utekontakten oftest ser jevnlig brukt i slike saker, men også andre stoffer. Vårt bilde omkring rus-trender er relatert til ungdommene vi har kontakt med, og til de observasjoner vi gjør gjennom vårt oppsøkende arbeid. Utekontakten ser at det er en del rus i ungdomsmiljø i Tromsø, og at dette også berører ung ungdom. Utekontakten har på bakgrunn av dette satt i gang en veiledet kartlegging omkring rus-trender i målgruppa. Denne ferdigstilles i 2014.

Rus ses aldri helt isolert fra andre forhold i den unges liv. Utekontakten ser særlig en klar sammenheng mellom ungdommenes bekymringsfulle rusbruk og deres psykiske helse. Mange presenterer plager som angst, depresjon, store søvnvansker, ubearbeidede traumer, u-medisinert ADHD, og at de selv håndterer dette med alkohol eller andre rusmidler. For å få tilgang på ADHD medisiner kreves rusfrihet, og denne overgangen kan være utfordrende for den enkelte. En del ungdommer uttrykker at de ikke tilhører SMS sin brukergruppe og definerer ikke seg selv inn der. Andre uttrykker ambivalens i forhold til å definere rusen som problem. Brukere av utekontakten er ofte tilhørende de yngre aldersgruppene der rusproblemet ikke har utviklet seg til å bli tungt og dominerende.

Utekontakten ser at mange ungdommer vi kjenner har utfordringer knyttet til hasj, og at det så langt har manglet et godt nok ubygget tilbud for unge som ønsker å slutte med Hasj/ Cannabisbruk. Det er derfor lagt konkrete planer om samarbeid og felles opplæring i 2014 med Sosialmedisinsk senter og RIO om kurs i gruppetodikk for unge med hasjavhengighet.

Bolig og økonomi

Mange unge kommer med praktiske problemstillinger som bolig og økonomi. Utekontakten har i enkelte tilfeller bidratt med gjeldsrådgivning for våre oppfølgingsungdom når vi ser at det er lange ventelister for dette hos NAV, men dette er en tidkrevende prosess som

Utekontaktens medarbeidere ikke har tilstrekkelige ressurser til å utføre. Det er en generell problemstilling for Utekontaktens målgruppe at det er for få utleieboliger, både med og uten oppfølging. Kommunale små leiligheter har vært helt uoppnåelige i 2013 for de aller fleste av våre boligtrengende ungdom. Mange kunne etter Utekontaktens vurdering hatt stor nytte av boligtilbud hvor en også får relasjon og oppfølging med faste voksenpersoner. Tilbudet ved Minelli fungerer godt etter Utekontaktens vurdering, men rommer kun 8 jenter med stor psykisk helseproblematikk og etter bestemte sammensettingskriterier.

Familie og omsorgsproblematikk

Mange ungdom som tar kontakt med oss, presenterer vanskelige familieforhold. I 2013 var problemstillinger knyttet til familie presentert ved 47 av sakene under oppfølging. Ofte er det konflikter og/ eller ikke tilstrekkelig tilstedeværelse som viser seg å være hovedproblemer. I disse saker ser vi at samarbeid med familien etter nettverksmetodiske prinsipper med ressursfokus kan hjelpe. Vi forsøker i første omgang å få foreldre og ungdom til å bruke tid på å se på positive sider ved hverandre (i stedet for det som er problematisk) og styrke disse. Dette gjelder primært saker hvor vi ikke har alvorlig bekymring, men vurderer at mistriksel og selvdestruktiv atferd kan være relatert til familieproblematikken. Slike uttrykk for mistriksel kan ha langsiktige skader og store negative konsekvenser for den unge.

Hos 36 av ungdom under oppfølging er eller har Barneverntjenesten vært involvert. Som ovenfor nevnt er det i svært mange saker problemer i tilknytning til familien ungdommene presenterer. Det kan være høyt konfliktnivå, manglende oppfølging fra omsorgspersoner, rus og vold. Ofte er barneverntjenesten allerede involvert i saken. I andre saker vurderes i tråd med gjeldende lovverk om det er aktuelt med en melding til barneverntjenesten. Dette skjer i samråd med ungdommen og ut fra faglig vurdert endringspotensiale i familien ved oppfølging fra Utekontakten, så sant det ikke er alvorlig fare for liv og helse.

Skoleproblematikk og unge utenfor arbeidsliv

I 2013 hadde 58 av ungdommene under oppfølging utfordringer knyttet til sin skolegang.

Problemer på skolen kan ofte ses i sammenheng med ovennevnte

Problemstillinger i den unges liv. Problemstillinger som presenteres kan være høyt fravær over tid, konflikter med lærere og medelever, mobbing og manglede samarbeid/ oppfølging fra hjemmet. I tillegg kommer ungdom med ulike diagnoser, lærevansker mv som av ulike årsaker ikke har fått den tilretteleggingen de har krav på og/ eller behov for. Her får Utekontakten ofte en aktiv rolle for å bistå til at dette kommer på plass.

En del ungdommer kommer til Utekontakten for å få hjelp til å kontakte NAV/ samarbeide med NAV. Noen trenger hjelp til å finne frem i systemet, fylle ut søknader eller ønsker å ha med seg støtte på møter. De ønsker også hjelp til å skrive søknader/CV. Utekontakten har sett at det mangler tilrettelagte tilbud i kommunen for denne gruppen ungdom som har

droppet ut av skolen og som har med seg en del problematikk i bagasjen. Noen av disse ungdommene får tilbud om å jobbe i ATG (arbeidstreningsgruppa) for en periode. Ungdom som har et begynnende rusproblem mangler arbeidsrettede tilbud i kommunen, og det kan være problematisk å sette dem sammen med rusfri ungdom i arbeidstreningsgruppa. Rus er eksklusjonskriterium i de fleste arbeidsrettede tiltak, og det kan oppleves frustrerende når man ikke finner egnede tilbud for oppfølgingsungdommene. Det er jobbet med arbeid i 30 av oppfølgingssakene i 2013.

Utekontakten møter mange som har falt utenfor dagens skoleløp, og heller ikke finner passende arbeid. Disse unge står i fare for å bli avhengige av NAV -støtte fra tidlige ungdomsår. Individuelle tiltak i de enkelte tjenester burde kanskje ha vært i større grad supplert med et bredere perspektiv for samfunnsplanlegging? Bruk av Nytt Gir i kompliserte saker var et nyttig redskap for å hjelpe disse ungdommene så lenge samarbeidstiltaket var i drift. Utekontakten håper tiltaket kommer i gang igjen i 2014.

5. GRUPPER

Utekontaktens gruppevirksomhet har i løpet av 2013 bestått av ATG, klatring, stua tirsdag og torsdag, Gatemegling, aktivitetsgruppa Alfheim og små dagsturer i ferietid. Tabellen nedenfor viser hvor mange besøk, eller treff, med unge på aktiviteten som har vært gjennom året, og hvor mange ganger aktiviteten har vært gjennomført.

Gruppeaktivitet, ungdom i risiko 2013: Åpne og lukkede		
Gruppe	Antall treff	Antall ganger
Ferietilbud til ungdom i risiko	97	18
ATG (arbeidstreningsgruppe)	290	93
Gatemegling	140	32
Aktivitetsgruppe jenter	45	11
Klatring	272	38
Stua tirsdag	152	32
Stua torsdag	297	44

Tabell - Gruppeaktivitet ungdom i risiko

Alle gruppeaktivitetene er lavterskeltilbud, utenom ATG som søkes via NAV, Oppfølgingstjenesten eller Utekontakten. Det er flere målsettinger bak Utekontaktens gruppebaserte tilbud:

- Arenaer for kontaktetablering, tillitsbygging og oppfølging av ungdom i risiko
- Et mål er at ungdommene gjennom gruppetilbudene skal få tilegnet seg sosial trening og mestring tilpasset deres eget nivå
- Samtale og åpne opp for refleksjon i grupper omkring temaer som unge står oppi
- For å sikre inkludering ser vi et behov for gratis aktivitetstilbud. Mange ungdom i vår målgruppe har ikke ressurser nok til å kunne delta i organiserte fritidsaktiviteter
- Utekontaktens aktivitetstilbud er utviklet for og tilpasset til ungdom i risiko
- Kompetansen som ungdom får gjennom aktiviteten skal være overførbart til andre arenaer
- Utekontakten samarbeider i mange tilfeller med andre instanser og klubber med andre kompetanser for å gjøre dette arbeidet økonomisk mulig

De ulike aktivitetene beskrives nærmere nedenfor. Se evt. også i oppsummeringen for kort beskrivelse av øvrig gruppemetodikk, som ikke er gjennomført i 2013.

Klatring

Klatringa arrangeres i samarbeid med Tromsø Klatreklubb og Tromsø Idrettsråd. Aktiviteten er et gratis lavterskeltilbud for ungdom mellom 13-23 år. Tilbudet har blitt godt kjent av ungdom i Tromsø og benyttes både av ungdom som har behov for miljøterapeutisk oppfølging, såkalte «ressurssterke» ungdom, ungdom sammen med foreldre og brukere fra UPS. Dette gjør klatringa til et uformelt og uforpliktende møtested for ulike ungdommer. Tilbudet har som mål å gi ungdommene positive mestringsopplevelser, noe vi også får mange tilbakemeldinger på både fra ungdommene selv og pårørende. I tillegg bruker Utekontakten arenaen til relasjonsbygging og individuell oppfølging. Klatringa hadde i 2013 272 besøk, eller treff, fordelt på 38 ganger. Ungdom kan møte på Utekontakten for skyss opp, eller direkte i klatrehallen på Templarheimen. Klatreklubben har et inkluderende fokus hvor deltagere får muligheten til å bygge kompetanse ved opparbeidelse av brattkort (Bevis på sikkerhetskompetanse i klatrevegg), samt muligheter for innlemmelse i annen klubbaktivitet.

Stua tirsdag og torsdag

Stuetilbudet vårt er et lavterskeltilbud for ungdom mellom 13-23 år der de kan møte trygge voksne, få en samtale dersom de ønsker det, få et måltid og bare henge ut med jevnaldrende. I desember 2013 fikk vi nye, gode kjøkkenfasiliteter ved Utekontakten, og vi ønsker å benytte dette aktivt i miljøterapeutisk arbeid med ungdommene ved å kunne lage mat sammen. Matlaging og sunne måltider på stua brukes miljøterapeutisk blant annet for unge med behov i forhold til sosial trening, spiseproblematikk, manglende erfaringer med sosiale måltider og ernæring fra hjemmet. Utekontakten har tidligere hatt gratis bake-varer (gårdagens boller) etter avtale med en butikk i sentrum, men vurderte dette som u hensiktsmessig ettersom flere av de unge har problemstillinger knyttet til mat og uhelse.

Mange bruker videre maten som legitimerende og normaliserende faktor for å besøke Utekontakten jevnlig ovenfor venner som ikke kjenner til at de har det vanskelig.

Vår erfaring er at det er to ulike grupper av ungdom som har benyttet seg av stua tirsdag og torsdag. På tirsdager har ungdommene hovedsakelig vært knyttet opp mot klatreaktiviteten, da man drar samlet opp til klatrehallen fra Utekontakten etter stua. Vi ser at vi har nådd flere jenter med ulike utfordringer ift. psykisk helse på tirsdagsstuene, mens torsdagsstua hovedsakelig har blitt benyttet av ungdommer som oppholder seg en del i sentrum på ettermiddags- og kveldstid. Tirsdagsstua har blitt gjennomført 32 ganger i året, med til sammen 152 besøk. Torsdagsstua har blitt gjennomført 44 ganger, som regel i forbindelse med en forutgående oppsøkerøkt i sentrum hvor man inviterer eventuelle unge i målgruppa inn. Her har det vært til sammen 297 besøk, eller treff. Mange av faste gjester her har hatt ulike utfordringer knyttet til skole/ dagtilbud, psykisk helse og/eller rus.

Kjernen av de som kommer på stua er ungdommer vi har en relasjon til, men vår erfaring er at de ofte tar med seg ukjente ungdom til oss som vi ofte får en relasjon til etter hvert. Vi bruker stuearenaen aktivt til miljøterapeutisk arbeid og har ulike temaer eller aktiviteter i fokus, som spill, juleverksted, diskusjoner rundt temaer som ungdommene er opptatt av osv.

Aktivitetsgruppa Alfheim

Gruppa startet opp med utgangspunkt i et ønske fra en gruppe jenter fra Voksenopplæringa som etterspurte fysisk aktivitet. Initiativet ble fulgt opp av Utekontakten i samarbeid med Tromsø Idrettsråd, samt en gruppe elever på Breivang videregående skole som har «Aktiv i lek» som fordypningsfag.

Gruppa besto av bare jenter i starten, men etter hvert ble det åpnet opp for både gutter og jenter i alderen 13-23 år. Tilbudet har rettet seg mot både Voksenopplæringa, Barneverntjenesten og Hero, samt ungdommer som allerede er kjent med Utekontakten. Gruppa møttes på Alfheim en time hver onsdag og gjennomfører ulike aktiviteter med fokus på mestring og sosialt samspill. Utekontakten har deltatt 11 ganger her.

Gatemegling

Gatemegling er et gruppetilbud Utekontakten driver i samarbeid med Røde Kors. Fokus er på konflikthåndtering og utforskning av egne følelser og reaksjoner i samspill med andre. Metodikken baserer seg på verksteder med opp til 8 deltagere over 6 møter. Utekontakten gjennomførte i 2013 slike verksted på én videregående skole og én ungdomsskole. I tillegg ble to grupper med intensiv verksteder samlet over en uke gjennomført som del av sommeraktivitetstilbudet. Til sammen er 32 økter gjennomført med 140 besøk, eller treff av unge deltagere. Utover verksted for unge har Utekontakten deltatt i ulike fora med samarbeidsparter for deling av erfaringer og kompetanse i Gatemeglingsmetodikk. Ungdom kan også utdanne seg videre i tre trinn med medfølgende kompetansebevis fra Røde Kors.

Utekontakten opplever at alle som har deltatt på kursene har hatt stor individuell/sosial nytte av dette. Ungdommer som har vært med på kurs presenter stor mestring og fornyet tro på egne resurser. Kurset har et sterkt etisk grunnfeste og bygger på likeverdstenkning mennesker imellom. Vi vurderer kurset virksomt fordi det både retter fokus inn over på refleksjon rundt egne konflikter/følelser/behov, samtidig med at ungdommen utvikler handlingskompetanse i forhold til nye konfliktsituasjoner. Utekontakten ser at Gatemegling med stor nytte kan settes inn i forhold til ulike aldersgrupperinger, og unge med ulike problemstillinger.

ATG

Arbeidstreningsgruppa er et tilbud for ungdom mellom 13-23 år som står utenfor jobb eller skole. Deltagerne følges tett av erfaren arbeidsleder. Ungdommene må søkes inn til gruppa via NAV, Oppfølgingstjenesten eller Utekontakten. Hver ungdom får en kontaktperson på Utekontakten som følger dem opp. Ungdomsgruppa i ATG har vært veldig stabil, ungdommene benytter seg av arbeidsplassen inntil de kommer videre i vanlig jobb eller skole.

Vår erfaring med denne gruppa er at det er ungdommer med ulike utfordringer knyttet til psykisk helse. Vi opplever også at mange av ungdommene har avhengighet til spill (tv og pc) og hasj, selv om dette ikke er et uttalt problem fra ungdommene selv.

Ferieaktivitet

Utekontakten har ulike aktivitetstilbud i alle skoleferiene. Tilbudet er variert og omfatter bl.a. stue (samme prinsipp som stua tirsdag og torsdag), foto, yoga, fjellturer, skøyter, fisketurer, aking, Gatemeglingsverksteder, og filmvisning. Aktivitetene er gratis.

Det varierer hvor stor oppslutning de ulike aktivitetene har, men tilbakemeldingen fra ungdommene er at aktivitetene oppleves som meningsfulle uansett hvor mange som deltar. Sommertilbudet har de siste to årene vært organisert som temauker. 18 ferieaktiviteter er gjennomført i 2013 med 290 besøk, eller treff totalt.

6. OPPSUMMERING: BEHOV I MÅLGRUPPA OG ARBEID FRAMOVER

Utekontakten møtte i tråd med målsettinger i 2013 mange aktuelle unge ute, og lavterskel aktiviteter har vært godt besøkt. Oppsøker- metodikk og lavterskel aktivitet bidro til den største andelen av unge til tett individuell oppfølging. Hele 78 av 143 oppfølgingsungdom hadde utfordringer knyttet til psykisk helse, oftest i kombinasjon med andre problemstillinger. Andre problemstillinger var utfordringer knyttet til skole hos 58 oppfølgingsungdom, familieproblematikk hos 47 og rusproblematikk hos 37.

En viktig oppgave for Utekontaktens ansatte er å fange opp unge i risiko gjennom oppsøkende arbeid og senke terskler til arenaer og tilbud som de har behov for i samarbeid med andre tjenester. Denne rollen som hjelpeapparatets «forlengede arm» har

Utekontakten lang og god erfaring med. Men i noen tilfeller opplever medarbeidere og ungdom at relevante og tilpassede tilbud ikke eksisterer, eller at de henger for høyt. Gjennom vår kontakt med risikoutsatt ungdom i 2013, ser vi et behov for utvikling på følgende områder:

- Utekontakten møter svært mange unge som har falt utenfor forventet skoleløp og/ eller arbeid. Utekontakten benytter egen arbeidstreningsgruppe ATG som tiltak for noen av dem, men det er kun 6 plasser. Trass i at tiltaket er godt kjent for gode resultater for mange er tiltaket fortsatt etter 30 år i drift ikke forankret gjennom en skriftlig samarbeidsavtale. Utekontakten kjenner til at søkermassen til Læring gjennom arbeid i ungdomsskoletrinn er økende, og at omlag 40 % dropper ut av de mer praksisorienterte videregående linjene. De risikoutsatte ungdommene er nødvendigvis en stor del av denne gruppen, og vi ser at for de mest utsatte er ikke tilbudet godt nok. Tiltak på individnivå blir kanskje ikke tilstrekkelig alene for å endre en slik trend hvor så mange opplever å falle utenfor i voksenlivet.
- Det er en generell problemstilling for Utekontaktens målgruppe at det er for få utleieboliger for unge, både med og uten oppfølging. Utekontakten bidrar gjerne i med innspill i en eventuell satsning for dette.
- Det er lange ventelister for gjeldsrådgivning hos NAV. Utekontakten mangler kompetanse og ressurser til å avhjelpe dette.
- Utekontakten ser at det er en del rus i ungdomsmiljø i Tromsø, og at dette også berører ung ungdom. Utekontakten har på bakgrunn av dette satt i gang en veiledet kartlegging omkring rus- trender i målgruppa, som ferdigstilles i 2014.
- Utekontakten ser at mange ungdommer vi kjenner har utfordringer knyttet til hasj, og at det så langt har manglet et godt nok ubygget tilbud for unge med hasj/ cannabisbruk. Det er derfor lagt konkrete planer om samarbeid og felles opplæring i 2014 med Sosialmedisinsk senter og RIO om kurs i gruppemetodikk for unge brukere.
- Unge med rus som tilleggsproblematikk diskvalifiseres oftest fra de arbeidsrettede tiltak og offentlige boliger med mulighet for oppfølging som finnes. Det er etter Utekontaktens vurdering ikke ønskelig å sende unge voksne med begynnende rusproblem til arenaer som Ørreholmen eller Cafe 103, hvor de møter det etablerte rusmiljøet.
- Utekontakten møter mange unge med familieproblematikk og/ eller omsorgsproblematikk. I mange saker kan det etter Utekontaktens vurdering se ut som om det er behov for en større satsning i foreldreveiledning, særlig i saker hvor den unge får stort fravær over tid allerede i grunnskolen.
- Utekontakten opplever en relativt stor mangel i tilbudet i til unge med behov for fosterhjem og andre omsorgstilbud ute av hjemmet. - Særlig i bynære områder for ungdom som takker nei til å flytte fra skole og nettverk, men som har behov for å komme ut av hjemmet i en periode. Etter omstrukturering av Bufetat er Utekontakten bekymret for at situasjonen forverres i 2014.

- Tromsø kommune mangler støttekontakter. Unge blir gående i lang tid uten støttekontakt, eller at medarbeider ved Utekontakten tar på seg støttekontakt – oppgaver i mangel av annen mulighet. Utekontakten vurderer det som viktig for unge at støttekontaktordningen styrkes ettersom en støttekontakt både er mer kostnadseffektiv og kan gi en annen type sosial trening enn fagpersonen.

Utekontakten har i tillegg til oppsøkende arbeid og individuell oppfølging drevet noen gruppebaserte lavterskeltilbud. I 2013 har man på grunn av økonomiske begrensninger i aktivitets – og matbudsjettet sett seg nødt til å gjøre en prioritering av de gode men billige gruppene. Grupper som har vært drevet fast i 2013 er åpen stue tirsdag og torsdag, tirsdagsklatring, Gatemegling (konflikthåndteringsgrupper) og samarbeid om ei Aktivitetsgruppe på Alfheim for flerkulturelle unge. Samarbeidsparter og foreldre etterspør flere av de øvrige gruppemethodikkene for unge med psykisk helseproblematikk og/ eller andre sosiale problemstillinger. Dette har det ikke vært økonomisk mulig å gjennomføre i 2013.

Følgende gruppemethodikk er ikke gjennomført i 2013 men Utekontakten innehar kompetansen:

- Jentegruppe (guttegruppe): Utekontakten har tidligere år hatt jentegrupper som er et høyterskeltilbud der jentene må søkes inn av skole, helsesøster, BUP, barneverntjenesten eller foreldre selv. Fokuset har vært på jenter i alderen 15-18 år som opplever utfordringer i forhold til sosialt samspill med jevnaldrende og sosial tilbaketrekning og skoleskulk. I gruppene har vi jobbet med ulike temaer som familie, venner, kropp, selvbilde og grensesetting, og metoder har vært gruppesamtaler, ulike aktiviteter og individuell oppfølging ved behov. Gruppene har vært svært populære og er fortsatt etterspurt av våre samarbeidspartnere. Gruppene krever i midlertid mye ressurser både i form av økonomi til aktivitetene, personale og tid, og har derfor ikke blitt prioritert det siste året. Det har også blitt etterlyst en lignende gruppe for gutter, som har mer fokus på samtaler gjennom aktivitet.
- Ungdomsblikk: Utekontakten har tidligere samarbeidet med Universitetet i Tromsø i et prosjekt som kalles «Ungdomsblikk», der ungdom har fått lage selvrefleksive filmer om ungdomstid og tema de er opptatt av. Dette tiltaket er forsket på. Forskningen viser gode resultater og er så langt publisert i form av to artikler i Tidsskrift for Norsk Psykologforening. Som med jentegrupper kreves en del ressurser for gjennomføring. Methodikken er derfor ikke prioritert benyttet i 2013.
- Skrivestart: I prosjektet skrivestart i 2012 fikk unge jenter med utfordringer knyttet til rus og psykisk helse kurs og profesjonell veiledning i å jobbe med skjønnlitterære tekster. Tekstene ble samlet til ei bok, «Virkelighetens stemmer», og ble evaluert høyt av både unge deltagere og samarbeidsparter. Tiltaket fikk prosjektmidler gjennom SLT koordinator, og var i 2013 ikke gjennomførbart av økonomiske årsaker.

Fagressurser:

- Kommunal veileder i Oppsøkende Sosialt Arbeid (Landsforeningen for Oppsøkende Sosialt arbeid, LOSU, 2012) Kan leses på nettet www.losu.no eller be om å få et trykt eksemplar fra Utekontakten. Finnes i full og kortere versjon.
- Erdal, Børge (red) (2006) Ute Inne (Fagbok) Oppsøkende Sosialt Arbeid med Ungdom
- NOU 1980:37 Oppsøkende barne- og ungdomsarbeid, Sosialdepartementet
- Oppsøkende Arbeid på Skoler, Erfaringer fra det oppsøkende feltet (Kompetansesenter – Rus, Oslo, Velferdsetaten, Oslo Kommune 2013) Kan leses på nettet <http://www.velferdsetaten.oslo.kommune.no> eller be om å få et trykt eksemplar fra Utekontakten
- Catharina Elisabeth Arfwedson Wang, *Ungdomsblikk: Selvrefleksivt filmkurs som terapeutisk metode*, Tidsskrift for Norsk Psykologforening, Vol 49, nummer 9, 2012, side 861-869, www.psykologtidsskriftet.no
- Pedersen 2011, Oppfølgingsarbeid i oppsøkende tjenester, En diskursanalytisk tilnærming, Masteroppgave, Høgskolen i Oslo og Akershus

7. SAMMENDRAG TALL FRA UTEKONTAKTEN 2013

(For nærmere beskrivelser av Utekontaktens arbeid, se Årsrapport 2013)

- **Organisering:** Utekontakten er en avdeling i Rus og Psykiatrienheten i Tromsø Kommune.
- **Målgruppe:** Risikoutsatt ungdom mellom 13 og 23 år.
- **Fagfelt:** Oppfølging med basis i oppsøkende sosialt arbeid og lavterskel drift
- **Ansatte:** Tverrfaglig sammensatt, 8 ansatte inkludert leder
- **Lovgrunnlag:** Virksomheten er hjemlet i lov om Barneverntjenester og i Lov om kommunale Helse – og Omsorgstjenester. Taushetsplikten og opplysningsplikten reguleres av Forvaltningsloven § 13, Lov om Barneverntjenester § 6-7 og Lov om Helse og Omsorgstjenester § 10

		UTEKONTAKTENS BRUKERGRUPPE I 2013				
N= 281		(Ekskl. anonyme)				
Kategori/kjønn/alder	Antall	Jenter	Gutter	Under 18	Over 18	Nye
Tidlig eller ikke formalisert kontakt	138	68	70	95	43	99
Individuell oppfølging	143	80	63	67	76	67

Tabell 1 – Utekontaktens brukergruppe i 2013

Til tabell 1: Utekontakten jobbet i 2013 med **281** enkeltungdom. Av dem benyttet 143 Utekontaktens ulike former for sosial/ helsefaglig oppfølging. 138 var i en tidlig relasjonsbyggingsfase, eller valgte å bruke Utekontakten mer uforpliktende. For å nå de unge som virkelig trenger tjenestene må Utekontakten ha et bredt nedslagsfelt. Om man inkluderer kontaktetablering og informasjonsarbeid med ungdom som per 2013 var registrert som anonyme i Utekontaktens statistikk, viser det seg at 548 ungdommer i målgruppa var i kontakt med Utekontakten i 2013. Anonyme er ikke inkludert i tabell 1.

		Hvor er kontakten etablert som har ledet til individuell oppfølging i 2013?				
N= 281		NYE AV ÅRET	ØVRIGE	TOTALT	Ledet til oppfølging i løpet av 2013	
					NYE	TOTALT
Antall enkeltungdom		166	115	281	67	143
KONTAKTETABLERING	Oppsøkende feltarbeid	63	59	122	12	53
	Henvendelse fra samarbeidspart	26	15	41	24	36
	Åpen stue med venner	34	10	44	8	14
	Tirsdagsklatring	19	8	27	3	4
	Gatemegling	8	1	9	6	6
	Tildelte tjenester	2	5	7	2	6
	Henvendelser fra foreldre	11	5	16	9	14
	Jentegruppe/ TTT/ Alfheimgruppa, Skrivestart, Ungdomsblick	3	12	15	3	10

Tabell 2– Hvor er kontakten etablert som har ledet til oppfølging i 2013

Til tabell 2: I året 2013 kontaktetablerte Utekontakten med 166 enkeltungdom mellom 13 og 23 år. Kontaktetablering med nye unge har foregått gjennom ulike kanaler. 63 nye har fått kontakt med Utekontakten gjennom oppsøkende feltarbeid i sentrum og på utvalgte skoler. 64 via lavterskel aktiviteter og gruppetilbud og 39 via samarbeidsparter, tildelingskontor og foreldre. 143 av de nye hadde ved årsslutt hadde brukt Utekontaktens oppfølgingstilbud. Totalt er 122 av 281 ungdom Utekontakten jobbet med i 2013 kontaktetablert med ute i oppsøkende feltarbeid.

Feltarbeid i 2013		
Oppsøkende i 2013	Antall økter	Antall faglig relevante treff ute med unge i målgruppa
Dagspatrolje (1 ½-3 t.)	73	375
Kveldspatrolje (1 ½ - 2 t.)	38	350
Dag og Natt (4-5 t.)	6	62
Skolefelting (2 - 3t)	30	185
Totalt	147	760

Tabell 3a – Feltarbeid 2013

Til tabell 3a: Utekontakten har gjennomført 147 oppsøkende feltøkter i team på to ansatte i 2013, med tilsammen 760 møter med unge i målgruppa. Hovedarenaer for feltarbeid er unges egne væresteder i sentrum, på Jekta og ved til en hver tid utvalgte skoler. Totalt jobbet Utekontakten i Tromsø med 148 konkrete enkeltungdommer på oppsøkende feltarbeid dette året. 87 av de 148 valgte å også benytte seg av andre tiltak ved Utekontakten innen året var gått.

Om Utekontaktens oppfølging

Utekontakten er et frivillig lavterskeltilbud uten ventelister eller krav om henvisning. Tjenesten er bare en telefon, en tekstmelding, et besøk eller et treff på gata unna. Viktige prinsipper som etterstrebes i tillegg til frivilligheten er respekt og likeverd. Tett oppfølging ved Utekontakten kan kjennetegnes ved kompleksitet og/ eller alvorlighetsgrad i problemstillinger det jobbes med gjennom relasjon og kombinasjon av ulike tiltak. Frekvens og antall timer i oppfølging kan supplere bildet. 74 mottok i 2013 tett oppfølging, om man legger til grunn høy frekvens eller høyt antall timer.

97 ungdom under oppfølging mottok i løpet av 2013 en kombinasjon av tre eller flere av de 13 nedenfor nevnte typene tiltak. 36 av dem mottok en kombinasjon av 4-5 ulike typer tiltak i løpet av året, og av disse mottok 27 unge hele 6-10 ulike typer tiltak i kombinasjon:

- 92 ungdom mottok i 2013 flere innendørs **oppfølgingssamtaler** med Utekontakten
- 51 ble **jobbet aktivt med ute i feltarbeid** på ungdoms egne arenaer
- 11 hadde plass i løpet av året i **Arbeidstreningsgruppa**
- 8 mottok oppfølging i **hjemmebesøk**
- 38 ble jobbet med i forhold til **sosial trening og inkluderingsarbeid** i fritidsarenaer
- 33 besøkte den åpne ukentlige **tirsdagsklattringen** i kombinasjon med annen oppfølging
- 38 deltok i Utekontaktens **aktiviteter i ferietid**
- 33 ble jobbet med i **grupper**, (28 v Gatemebling/ konflikthåndtering el.5 på Alfheim)
- 59 **deltok på Utekontaktens lavterskel kveldsarena «Stua»**, tirsdag og/ eller torsdager
- Deltok som 37 ungdommers kontakt/tillitspersoner ved **tverrfaglige møter**
- Utekontakten utførte **koordineringsoppgaver** i forhold til 19 enkeltungdommer og hadde koordinatoransvar og/ eller deltok i organisering omkring ansvarsgruppe/ Individuell plan i forhold til 8 av dem
- Det ble i 2013 **samarbeidet med eller gitt veiledning til foreldrene** til 16 ungdommer.
- Det ble **samarbeidet med tjenester for psykisk helseproblematikk** (BUP, VPP og RVTS) i forhold til 28 enkeltungdom.

	Problemstillinger hos målgruppa					
	Mange ungdom er representert med flere problemstillinger					
N= 278/ N= 143						
	Presentert og/ eller observert N= 278	Av dem ble fulgt opp i 2013 N=143				
		Total	Jenter	Gutter	<18	>18
Psykiske helseproblemer	89	78	51	27	31	47
Familie	53	47	30	17	20	27
Barnevern	39	34	20	14	20	14
Bekymring nettverk	28	25	9	16	12	23
Rusproblematikk	42	37	13	24	13	24
Vold	21	22	6	15	6	15
Kriminalitet	11	11	1	10	3	8
Skole	82	58	32	26	30	28
Arbeid	33	30	13	17	4	26
Bolig	14	14	10	4	2	12
Økonomi	11	11	7	4	1	10

Tabell 4 – Problemstillinger hos målgruppa

Til tabell 4: Problemstillinger som er jobbet med kan legges inn under hoved- overskriftene **familie/nettverk, rus, bolig, skole, arbeid, økonomi, barnevern, vold, kriminalitet, spill/nettbruk og psykisk helse**. Psykisk helse er det mest fremtredende problemområdet representert i 78 av 143 oppfølgingsaker i 2013. I mange saker må det jobbes med flere problemstillinger samtidig. I 2013 hadde Utekontakten samlet 295 henvendelser til/fra ulike samarbeidspartnere.

Utekontakten i Tromsø

Avdelingsleder: Tone Bakke
Telefon: 77 79 12 99/ 959 84 014
tone.bakke@tromso.kommune.no

Telefon: 77 79 08 25/ 992 66 345
E-post: utekontakten@tromso.kommune.no

Postadresse

Utekontakten i Tromsø
Postboks 1137
9261 Tromsø

Besøksadresse

Søndre tollbodgate 3A

Bemanning alle dager fra kl. 08.30 - 15.30 der vi kan nås på telefon/mobil. I tillegg har Utekontakten åpent hus - såkalt stuetid - tirsdag kl.15.00 - 16.50 og torsdag kl. 18.00 - 20.00. Vi er ofte ansatte på huset også utenom disse tidene.

Utekontakten er et forebyggende og frivillig tiltak for ungdom mellom 13 og 23 år. Ungdommene presenterer ulike problemstillinger: Skole, familie, rus, psykisk helse, bolig, arbeid, etc. Ungdommer som ønsker kontakt med oss kan ringe, sende e-post/sms, eller komme innom. Foreldre/pårørende kan også gjerne kontakte oss. Prinsipper i arbeidet er "lavterskel" og "tilgjengelighet".

- Oppsøkende virksomhet i Tromsø sentrum og på ungdoms- og videregående skoler.
- Møtepunkt for ungdom i Utekontaktens lokaler
- Støttesamtaler
- Oppfølging i forhold til andre deler av hjelpeapparatet
- Rådgivning og praktisk hjelp
- Holdningsskapende diskusjoner i et sosialt fellesskap med deltakende voksne. Utekontakter driver også ulike aktiviteter på ettermiddag og kveldstid. Tilbudene er **gratis**.

Utekontakten driver undervisnings- og informasjonsarbeid, både om utekontaktarbeid generelt, og innenfor de fagområdene vi arbeider spesielt med, som for eksempel rusproblematikk.